

Pestprotocol Harbour Bilingual

Harbour

Bilingual

Aanleiding

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en ook serieus willen aanpakken. Het is belangrijk om pesten vroegtijdig te signaleren, zodat snel kan worden ingegrepen. Voorwaarde om het pesten aan te pakken is dat pesten als probleem wordt gezien door alle betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten, tussenschoolse opvang en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen proberen te voorkomen en in voorkomende gevallen aanpakken. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag, maar ook over de ernst en impact van pesten.

Inleiding

Harbour Bilingual wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten leren omgaan. Een aantal belangrijke thema's van ons pedagogisch klimaat, die in de dagelijkse omgang met elkaar zijn verweven zijn:

Veiligheid:

De leerkrachten scheppen een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. De leerkracht laat merken dat kinderen mogen zijn zoals ze zijn en dat ze hierin gesteund worden door de leerkracht. Het veilige klimaat is een basis om met elkaar in de groep te praten over hoe om te gaan met elkaar. Dit gebeurt regelmatig in kringgesprekken.

Respect:

Het accepteren van verschillen, omgaan met het feit dat andere kinderen anders zijn dan jij en dus anders reageren. Het waarderen van verschillen, oog hebben voor elkaars talenten.

Opkomen voor jezelf:

Hoe kun je op een goede manier voor jezelf opkomen. Welke invloed heeft je woordgebruik en houding hierop. Al in de onderbouw wordt geleerd hoe je op een goede manier duidelijk aan kan geven als je iets niet wil of niet leuk vindt. Kinderen die niet stoppen met ongewenst gedrag, nadat een kind dit heeft aangegeven worden hierop aangesproken. Ook wordt er naar aanleiding van voorvallen in kringen besproken hoe je conflicten anders had kunnen aanpakken en oplossen.

Opkomen voor een ander:

Hoe kun je iets doen om te helpen, zonder er zelf bij betrokken te raken. Als kinderen zich gesteund weten door klasgenoten en de leerkracht, maakt dit het al gemakkelijker om iets te zeggen of doen. Al vanaf de onderbouw wordt kinderen geleerd elkaar ook op dit gebied te helpen en ondersteunen. Als een kind zelf al heeft aangegeven last te hebben van het gedrag van een ander en dit stopt niet, kunnen ze eerst een ander kind hierbij om hulp vragen. Wanneer het kind dan nog niet stopt met zijn gedrag, wordt de leerkracht ingeschakeld.

Plagen/pesten:

In de groep wordt gesproken over de grens tussen plagen en pesten, met name de verschillen hiertussen worden benadrukt. Voor de een is het eerder pesten dan voor de ander.

Iedereen moet zelf zijn grens hierin aangeven en een ander dient deze grens te respecteren.

Zelfverantwoordelijkheid:

Druk vanuit een vriendschap of groepsdruk kan ertoe leiden dat kinderen zich gedwongen voelen ergens aan mee te doen, waar ze niet achter staan, bijvoorbeeld buitensluiten. Kinderen worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en gevraagd zich in te leven in de ander. Hoe zou jij dit vinden als anderen zo tegen jou doen?

In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Als een ongeschreven regel niet als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft dit aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Dat leerproces verloopt meestal goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. In een dergelijk geval is het van groot belang dat alle betrokkenen onder ogen zien, dat er een ernstig probleem is. Voor Harbour Bilingual is dit een niet te accepteren en ongewenste situatie. Om het sociale gedrag en de emotionele ontwikkeling van de leerlingen op onze school goed te volgen is er elk jaar een leerlingbespreking waarin de ontwikkeling van een kind op alle fronten wordt besproken. Twee keer per jaar wordt ZIEN! afgenomen door de leerkrachten, een sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem. Vanaf groep 5 vullen, buiten de leerkracht, leerlingen ook zelf een vragenlijst in. Zodra er zorgen zijn op het gebied van een van dimensies van ZIEN! wordt het groepsplan hierop aangepast.

Wat is pesten

“Pesten is systematisch geweld (psychisch, fysiek of seksueel) van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zich te verdedigen”

Uit deze definitie is ook direct het verschil tussen pesten en plagen te halen: pesten gebeurt systematisch, er is sprake van ongelijke machtsverdeling, het heeft ernstige gevolgen voor het slachtoffer, en het slachtoffer wordt niet toegestaan voor zichzelf op te komen. Deze punten onderscheiden pesten van plagen. Plagen mag en moet, want het leert je om van je af te bijten, om voor jezelf op te komen. Plagen is goed voor je sociaal-emotionele ontwikkeling. Bij plagen gaat het ook om een gelijke machtsverdeling, de ene keer plaagt de één, de andere keer de ander.

Het verschil tussen plagen en pesten

We spreken van plagen als kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gaat om een spelletje en het is nooit bedreigend. We spreken van pesten als er sprake is van een slachtoffer. Hierbij gaat het altijd om macht en voelt het slachtoffer zich bedreigd. Voorbeelden van pestgedrag zijn: uitschelden, belachelijk maken, schoppen, slaan, intimideren, isoleren, vernielen van bezittingen. Tegenwoordig moeten we ook alert zijn m.b.t. online-pesten. De volwassene heeft hier weinig zicht op.

De betrokkenen:

Het **gepeste** kind

Deze kinderen zijn vaak angstig en meer onzeker dan andere kinderen. Ze horen niet tot de sterksten en trekken zich vaak terug. Ze zien zichzelf als een mislukkeling en hebben een laag zelfbeeld. Ze zijn vaker eenzaam en hebben weinig vrienden of vriendinnen. Hun leerprestaties zijn slechter dan verwacht. Ze kunnen moeilijk voor zichzelf opkomen.

De **pester(s)**

Deze kinderen zijn vaak de sterksten in de groep. Ze willen hun macht opleggen aan anderen. Doorgaans zijn ze tegendraads en opstandig en kunnen zich agressief gedragen. Deze kinderen komen zelfverzekerd over en zijn vaak populair bij een kleine groep kinderen. Over het algemeen voelen ze zich niet schuldig.

De **zwijgende** middengroep

Sommige kinderen blijven op afstand van het pesten en anderen doen incidenteel mee. Deze laatste groep noemt men de meelopers. Deze kinderen zijn vaak bang om zelf ook gepest te worden. Hierdoor verliezen ze hun individuele verantwoordelijkheid uit het oog.

De **ouders**

Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Pestgedrag wordt door ouders vaak gezien als weerbaar gedrag. Als ouders vertellen dat hun kind gepest wordt, is dat eigenlijk een vraag om hulp, die heel serieus genomen dient te worden.

De **leerkracht**

Leerkrachten moeten pestgedrag kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling en maatregelen nemen tegen het vertoonde pestgedrag.

De gepeste

Elk kind loopt kans om slachtoffer te worden van pesterijen. Er zijn wel kindfactoren die de kans om gepest te worden vergroten.

Risicofactoren zijn:

- Anders zijn in de breedste zin van het woord, afwijken van de groepsnorm. Hoogbegaafd of juist niet zo slim, andere kleding dragen, kinderen die vanuit een andere leefomgeving komen etc.
- Kinderen die gevoelig zijn, en/of eerder slachtoffer zijn geweest, zijn vaak niet of minder weerbaar. Dit heeft te maken met hun lichaamstaal, de manier waarop gevoelens beleefd en geuit worden.

Oorzaken op groepsniveau door onveiligheid:

- ontbreken duidelijke structuur, regels
- slechte communicatie/ slechte relaties onderling
- competitie met elkaar aan "moeten" gaan
- anonimiteit

Er zijn 2 soorten slachtoffers:

Het passieve slachtoffer

Deze kinderen hebben een verminderde sociale redzaamheid, zij huilen gemakkelijk, gedragen zich volgbaar en onderworpen. Deze kinderen kijken anderen niet aan, maar weg of naar beneden. Het is alsof ze willen uitstralen ik ben ongevaarlijk, pak mij niet. De pester zal dit interpreteren als : “die kan je hebben.”

Het provocerende slachtoffer

Deze kinderen gedragen zich op een wijze die spanning en irritatie oproept. Belangrijk is wel om te onthouden dat kinderen pestgedrag (niet bewust) uitlokken. Deze kinderen zijn soms angstig en agressief. Ze kunnen veel hebben, maar gaan op sommige momenten volledig door het lint. De pester kan het gedrag als een uitdaging zien: “Eens kijken hoe lang het vandaag duurt voordat het slachtoffer uit zijn vel springt.” Dit gedrag kan voor buitenstaanders buiten alle proporties lijken, wat reden kan zijn dat het kind straf krijgt.

Signalen bij het gepeste kind zijn:

- Een angstige, onzekere, teruggetrokken indruk, moeite met hardop spreken in de groep.
- Er ongelukkig of neerslachtig uitzien.
- Wordt lastiggevallend, uitgelachen, bespot, gestoten, geslagen, betrokken bij ruzies en is niet in staat zijn om zichzelf adequaat te kunnen verdedigen.
- Kind is vaak alleen, heeft geen goede vrienden, wordt niet gekozen, buitengesloten.
- Blijft in pauzes dicht in de buurt van de leerkracht.
- Verslechtering schoolresultaten.
- Fysieke kenmerken: blauwe plekken, verwondingen, sneeën, schrammen.
- Materieel: gescheurde kleding, beschadigde of kwijtgeraakte spullen.

Bij gepeste kinderen slijpen ook verkeerde gedrag patronen in. Dit is zonder begeleiding moeilijk te doorbreken. Vaak is dit aangeleerde gedrag door middel van een sociale vaardigheidstraining weer af te leren. Kinderen leren dan op een goede manier voor zichzelf opkomen en adequaat reageren op hun omgeving. In de begeleiding moet ook aandacht zijn voor het bevorderen van een positief zelfbeeld door het benadrukken van de sterke kanten van een kind.

De groep omstanders (leerlingen)

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Er zijn kinderen die niet merken dat er gepest wordt. Sommige kinderen zien het wel, maar houden afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Soms grijpen kinderen niet in uit angst om zelf slachtoffer te worden, soms vinden kinderen het pesten wel interessant. Als kinderen in een groep meedoen met verkeerd gedrag, voelen zij zich minder verantwoordelijk voor wat er met dit gedrag wordt aangericht. Zij laten het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan groepsgegedrag leiden tot excessen die onacceptabel zijn.

Signalen groep:

- Er gebeuren dingen waar niet goed de vinger is op te leggen.
- Er is een onprettige sfeer, bijvoorbeeld druk of geheimzinnig.
- De groep vraagt veel aandacht van de leerkracht.
- Er is veel onderlinge concurrentie en agressie.
- Het voor elkaar opnemen en helpen gebeurt niet of nauwelijks spontaan.

Belangrijk is om groepsnormen op te stellen, het pesten af te keuren en de omstanders aan te spreken op hun individuele verantwoordelijkheid. Wat kan ieder op zijn niveau doen om een kind te hulp te komen, bijvoorbeeld zeggen tegen pesters dat ze moeten ophouden. Door het inschakelen van de omstanders wordt het voor pesters duidelijk dat hun gedrag ongewenst is. Ook zal er gesproken worden over hoe we met elkaar de sfeer in de groep prettig kunnen houden. Dit hoeven vaak maar kleine acties te zijn die in elk geval weer verschillend kunnen zijn. Voor het ene kind kan dit bijvoorbeeld betekenen dat een kind met rust gelaten wordt en voor de ander dat je een kind vraagt om mee te doen.

De ouders

Afhankelijk van de ernst/ omvang van het pestprobleem zullen ouders van betrokken kinderen of de hele groep op de hoogte worden gesteld. In de aanpak van het pestprobleem zal school een centrale rol innemen en communicatie zal via de leerkracht verlopen. Van ouders van de pester verwachten wij dat zij de ernst van de situatie inzien en in gezamenlijke aanpak met school hiermee omgaan. Ouders van een gepest kind zijn vaak emotioneel, voelen zich onmachtig en willen dat het pesten direct stopt. Dit is niet altijd een goede leidraad tot rationeel handelen. Wij willen niet dat een ouder zelf de pester of zijn ouders aanspreekt. Wij verwachten dat ouders de leerkracht op de hoogte stellen van voorvallen, zodat deze hier direct op kan inspelen/ ingrijpen en zo nodig andere ouders op de hoogte kan stellen en afspraken kan maken. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten betrokken zijn, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn zij beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van hun eigen kind. Kinderen die niet direct bij het pesten betrokken zijn, zullen ook last hebben van een onveilige of onprettige sfeer in de groep.

De leerkracht en het team

Alle leden van het team laten merken dat zij pesten op Harbour Bilingual onacceptabel vinden en nemen klachten hierover altijd serieus. Het kind dat zich gepest voelt, heeft net zo goed een probleem als het kind dat daadwerkelijk gepest wordt. Bij aanvang van het schooljaar besteden de leerkrachten bewust aandacht aan de groepsvorming en vinden activiteiten in dit kader plaats. Een nieuwe leerling geven wij een welkom gevoel en helpen we om zijn plek in de groep/ school te vinden samen met de kinderen van een groep. Elke leerling wordt "gezien" door de leerkracht en mag er zijn. Indien de leerkracht er aanleiding toe ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag door middel van kringgesprekken. Zodra er zich structureel pestgedrag voordoet, stelt de leerkracht alle betrokken ouders op de hoogte en bespreekt met hen de gezamenlijke aanpak. Bij het aanpakken van pesten gaan wij vooral uit van een positieve manier om pesten aan te pakken, zonder met een beschuldigende vinger naar de pester(s) te wijzen. Het is belangrijker om het probleem op te lossen. Straffen kan namelijk averechts werken. Ook het partij kiezen van een leerkracht voor het slachtoffer werkt vaak averechts. Belangrijk is om het ongewenste gedrag af te keuren en niet een kind zelf.

Er wordt een beroep gedaan op de kracht van de groep. Kinderen worden samen verantwoordelijk gemaakt voor hun klasgenootjes. We kijken vooruit hoe we het willen hebben en vragen aan alle betrokkenen om een bijdrage hierin. De leerkracht kiest met zijn kennis over de betreffende leerlingen en afhankelijk van de situatie welke middelen worden ingezet. Ook kan de leerkracht een beroep doen op de intern begeleider of schoolmaatschappelijk werkster voor ondersteuning. Bij structureel pesten wordt de intern begeleider altijd door de leerkracht op de hoogte gesteld. Wanneer ouders bij de schoolleiding komen met de klacht dat hun kind gepest wordt, zal deze in eerste instantie altijd terug verwijzen naar de betrokken leerkracht en eventueel de betrokken intern begeleider. Wel kan de schoolleiding wanneer beide partijen er niet naar tevredenheid uitkomen een bemiddelende rol spelen. Mocht de ouder dan nog niet tevreden zijn over de gang van zaken kan hij/ zij zich richten tot de vertrouwenspersonen van de school, Inez Ijsbrandy (leerkracht) of Wendeline van Oosterhout (intern begeleider groep 1 t/m 4) Esmeralda Klomp (intern begeleider groep 5 en 6)

Tussenschoolse opvang

Op Harbour Bilingual wordt de tussenschoolse opvang verzorgd door stichting Kinderdam. Iedere groep heeft zoveel mogelijk een vaste overblijfkraacht. Voordat de leerkracht de groep uit gaat voor de overblijf, geeft deze aan de overblijfkraacht de noodzakelijke informatie door, bijvoorbeeld als er eerder op de dag een ruzie geweest is of een kind dat van slag is door een gebeurtenis. Na de overblijf krijgt de leerkracht van de overblijfkraacht te horen of alles goed is verlopen of dat er voorvallen zijn geweest waarvan de leerkracht op de hoogte moet zijn. Niet alle voorvallen komen ter sprake, zoals hele kleine dingen, waarbij geen sprake was van heftige emoties en die direct zijn opgelost door de overblijfkraacht.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag:

Afhankelijk van de ernst en de omvang van het probleem zal de leerkracht meer of minder sturing bieden en kiezen uit onderstaande maatregelen/middelen. Het blijft altijd aan de leerkracht om een aanpak te kiezen die het beste bij de situatie past. De leerkracht kent de groep en de karakters van de kinderen hierin het beste, weet hoe het groepsklimaat is en op welke maatregelen kinderen het beste reageren. Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/ of elkaar pesten geven wij kinderen eerst gelegenheid om er samen uit te komen. Een kind kan hierbij ook een ander kind vragen om te helpen. Als kinderen er zelf niet uitkomen, melden zij dit bij hun leerkracht. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken.

Op het moment dat de pesterijen dan nog niet stoppen, kan de leerkracht kiezen voor een confronterende aanpak of een niet confronterende aanpak. De niet confronterende aanpak zal de voorkeur hebben en in eerste instantie ingezet worden.

De niet-confronterende aanpak:

- Opstellen omgangsregels met de groep
- Positief gedrag belonen
- Inzet coöperatief werken in wisselende groepjes. Dit vergroot de acceptatie en kinderen reageren positiever naar andere kinderen
- Inzet rollenspel
- Lessen sociale weerbaarheid/ omgang , bijvoorbeeld m.b.v. lesta's sociale weerbaarheid ZIEN!

De confronterende aanpak:

- Gesprek met de gepeste leerling
- Gesprek met de pester of beide partijen
- Gesprek met ouders van de gepeste leerling
- Gesprek met ouders van de pester
- Groepsgesprek over pesten
- Zo nodig: groepsproject over pesten, sociale vaardigheidstrainingen voor de betrokken leerlingen

Daarnaast kan er gebruik gemaakt worden van de volgende sancties:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn vertrokken, zodat het gepeste kind rustig naar huis kan gaan (altijd in overleg met ouders)
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over toedracht en zijn/haar rol in pestprobleem of een excuusbrief aan het slachtoffer.
- Bij digitaal pesten uitsluiten van computergebruik.
- Door gesprek bewustwording wat het voor gepeste kind betekent .
- Afspraken maken met pester over gedragsverandering. De naleving van deze afspraken komt aan het eind van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Leerkracht checkt ook bij gepeste kind.

Mocht dit niet helpen, dan volgt er een gesprek met directie, leerkracht en ouders. Hierin wordt nadrukkelijk aan ouders gevraagd om hun (mede) inzet om een eind aan het probleem te maken en zo nodig hulp zoeken bij deskundigen: begeleider leerlingenzorg, schoolarts, jeugdverpleegkundige of pedagoog CJG, schoolmaatschappelijk werk etc. Indien het pesten dan nog doorgaat, kan er worden gekozen om de leerling (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen. Ook het tijdelijk buiten school plaatsen op een andere school (traject tweede Haven, vanaf groep 4) behoort tot de mogelijkheden. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

7. Bijlagen

1. Naslagwerken, verdere informatie
2. Begeleidingsadviezen
3. Adviezen aan ouders

Bijlage 1 naslagwerken, verdere informatie

Internetadressen:

- www.pestweb.nl (voor ouders en kinderen)
- www.pesten.pagina.nl
- www.pestforum.nl (informatie, forum)
- www.nji.nl (nederlands jeugd instituut, folders, cijfers, beleid)

Boeken voor volwassenen:

Meer van de, B. *Pesten op school. Lessuggesties voor leerkrachten*. Assen: Koninklijke van Gorcum BV, 2002

Meer van de, B. *Kinderen en pesten. Wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen*. Utrecht: Kosmos – Z&K Uitgevers BV, 2002

Kenter, B. *Ik ga weer graag naar school! Pestgedrag de kop indrukken*. Amersfoort: CPS, 2000

(Een greep uit) boeken voor kinderen:

4+

Platvoetje, Ingrid en Dieter Schubert, Lemniscaat

Ze pesten me!, Jen Green en Mike Gordo Kwintessens

Een knoop in je buik, angst in je hoofd, 's nachts niet kunnen slapen. Gepest worden is niet leuk! Ook geschikt voor pestkoppen. En voor iedereen die de kinderen die gepest zijn wil helpen.

Mieke wil niet meer naar school, Hilde Schuurmans, Clavis Het leeuwte

Mieke heeft buikpijn en wil bij mama blijven. Maar is ze wel echt ziek of is er iets anders aan de hand? Haar vriendje Max heeft in de gaten dat Mieke bang is voor pestkop Janus en springt haar te hulp.

Paul wordt gepest, Anja Rieger, Mercis

Lena gaat naar de speeltuin. Haar knuffelbeer Paul gaat mee. Dat vinden sommige kinderen raar. Ze proberen Paul uit. Dat vindt Paul eng en naar. Maar Lena is niet bang. Ze verdedigt haar vriendje Paul. Daar hebben de andere kinderen niet van terug!

8+

Ik neem het niet meer! Stasia Cramer, Zwijsen

In haar dagboek uit Fleur haar woede op de kinderen die haar zo pesten.

Serie over Nare Nellie en Erge Ellie- Rindert kromhout uitgeverij Leopol

10 +

Pudding Tarzan, Ole Lund Kirkegaard, Van Goor

In de ogen van de andere kinderen is Iwan een slapjanus. Hij is dan ook het mikpunt van pesterijen. Dit boek is ook verfilmd: Als ik Tarzan was.....

12+

Tirannen, Aidan Chambers, Querido

Met steun van twee vriendinnen tiranniseert en chanteert Melanie beurtelings haar klasgenoten.

Bijlage 2 Begeidingsadviezen school

Begeleiden van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er gepest wordt.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil uitlokken. Laat de leerling inzien dat hij/ zij op een andere manier kan reageren.
- Zoeken naar en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld zich niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/ beter opstelt.
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiden van de pester

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke/ leuke kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om onze school: wij houden ons aan deze regel.
- Corrigeren ongewenst gedrag, stimuleren/belonen gewenst gedrag.

Bij voortdurend ongewenst gedrag volgen er represaillemaatregelen.

- Kinderen leren om niet meteen kwaad te worden, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren (let op je torenteller).
- Contact tussen ouders en school. Elkaar informeren en overleggen.
- Inleven in het kind.
- Zoeken naar een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen ook leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp zoals sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts etc.

Bijlage 3 Adviezen voor ouders

Ouders van het gepeste kind

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Let op signalen: niet naar school willen, teruggetrokken gedrag, buikpijn etc.
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders van de pester om het probleem bespreekbaar te maken. Wanneer het leerlingen van Harbour Bilingual betreft, meldt het dan ook bij de leerkracht van uw kind. Deze leerkracht zal dan ook contact opnemen met de leerkracht van de pester.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten.
- Stimuleer u kind tot het beoefenen van een sport, in teamverband of individueel of deelname aan een club of hobby. Waar u en uw kind voor kiezen is afhankelijk van de behoefte van uw kind. Om een kind weerbaarder te maken kunt u denken aan bijvoorbeeld judo, maar ook aan toneellessen. Hoe kom ik stevig over, wanneer toon je onzeker. Voor het oefenen van sociale contacten is bijvoorbeeld een teamsport of scouting geschikt.

Ouders van de pesters

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus. Wees ook meelevend voor de ouders van de pester. De meeste ouders vinden het verschrikkelijk als hun kind pest en zullen er ook alles aan doen om dit pestgedrag te stoppen.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

